

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 28.1.2009
COM(2009) 39 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE
AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS
SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Úton a Koppenhágában megkötendő átfogó éghajlatváltozási megállapodás felé

{SEC(2009) 101}

{SEC(2009) 102}

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE
AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS
SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Úton a Koppenhágában megkötendő átfogó éghajlatváltozási megállapodás felé

1. ÖSSZEFOGLALÁS

A Koppenhágában tartandó éghajlatváltozással kapcsolatos tárgyalások 2009 végére várható eredményes befejezése az EU kulcsfontosságú prioritásai között szerepel. Az éghajlatváltozással és az energiával kapcsolatos csomag elfogadását követően az EU-nak intenzívebb kapcsolatokat kell kialakítania a harmadik országokkal, mind az ENSZ keretében, mind pedig azon kívül.

Ez a közlemény az e cél érdekében végrehajtandó konkrét lépéseket határozza meg három fő kihívás mentén: célok és fellépések; finanszírozás; valamint hatékony globális szén-dioxid-kibocsátási piac kialakítása. Válasz egyben az Európai Tanács által 2008 júniusában megfogalmazott azon felkérésre, hogy a Bizottság terjesszen elő átfogó stratégiát a kibocsátás-csökkentést és az adaptációt elősegítő finanszírozási források növelésére és a befektetési kedv fokozására.

Annak érdekében, hogy a globális átlaghőmérséklet az iparosodást megelőzően mért értékekhez képest legfeljebb 2°C-kal emelkedjen, a fejlett országoknak össze kell fogniuk és 2020-ig együttesen 30%-kal az 1990-es szint alá kell csökkenteniük kibocsátásaikat. Az EU jó példával járva elöl vállalta, hogy 2020-ig az 1990-ben mért szinthez képest 20%-kal csökkenti kibocsátásait, függetlenül attól, hogy sikerül-e a kérdésben nemzetközi megállapodást kötni. A 2012 utáni időszakot tekintve a világon nincs olyan ország vagy országcsoport, amely ennél ambiciózusabb kötelezettségvállalást tett volna.

Az EU még ennél is nagyobb mértékű, akár 30%-os csökkentési célkitűzést is hajlandó vállalni, ha egy kellőképpen ambiciózus és átfogó nemzetközi megállapodás keretében a többi fejlett ország ezzel összemérhető kötelezettségvállalásokat tesz, és a fejlődő országok is megfelelő lépéseket tesznek ez irányban. A fejlődő országok csoportja esetében az összkibocsátás – a jelenlegi viszonyokat alapul véve – nem növekedhet 15-30%-nál nagyobb mértékben. Lényegesen több pénzügyi erőforrást kell mozgósítani a fejlődő országokban szükségessé váló fellépések támogatására: ennek előteremtéséhez az adott országon belüli, a globális szén-dioxid-kibocsátási piacról származó, de a fejlett országok hozzájárulásaiból összegyűlő erőforrásokat is igénybe kell venni. A szóban forgó beruházások esetében az éghajlatváltozást és a gazdasági fellendülést érintő mind rövid, mind pedig hosszabb távú előnyökkel számolhatunk majd, mindenesetre a felmerülő költségek messze alatta maradnak a változatlan feltételekkel számoló forgatókönyvekben szereplő költségeknek.

A globális szén-dioxid-kibocsátási piac egyenrangú nemzeti kibocsátás-kereskedelmi rendszerek összekapcsolásával hozható létre. Ez hozzájárul a kibocsátás-csökkentés költséghatékony megvalósításához. Az EU feladata, hogy más országok bevonásával hozzájáruljon az OECD-országokat tömörítő piac 2015-ig történő kialakításához, 2020-ra pedig még nagyobbra szélesítéséhez.

2. BEVEZETÉS

Az EU tagállamainak közös célja, hogy a globális átlaghőmérséklet az iparosodás előtti szinthez képest ne emelkedjen 2°C-nál nagyobb mértékben. Amennyiben ez a növekedés meghaladja a 2°C-ot, fokozottabban jelentkezhetnek az élelmiszer- és vízhiánnyal kapcsolatos problémák és a súlyos következményekkel járó időjárási események, nem beszélve a világon egyedülálló ökoszisztémákra leselkedő veszélyekről. Amennyiben a kibocsátás a jelenlegi szinten marad, a 2°C-os küszöb átlépése már 2050-ben bekövetkezhet. Ugyanakkor az átlaghőmérséklet-növekedés 2°C-os szint alatt tartásához is jelentős adaptációs erőfeszítéseket kell tenni. Egyes újabb kutatási eredményekre alapozva egyre több tudós a korábbiakban javasolt szintnél lényegesen alacsonyabb szinten határozná meg az üvegházhatást okozó gázok légköri koncentrációjának elfogadható mértékét, vagyis a korábbiakhoz képest meglepően alacsony 350 ppmv CO₂-ekvivalens értéken való stabilizációt tartana kívánatosnak. Döntő fontosságú lehet tehát lehetőséget biztosítani arra, hogy a koppenhágai tárgyalások esetlegesen ambiciózusabb célkitűzések megfogalmazásával záruljanak, teret hagyva egy alacsonyabb stabilizációs szint elfogadásának.

A globális éghajlati rendszer alapvető fizikai tehetetlensége annyit tesz, hogy a tudományos közösség veszélyre figyelmeztető véleményének figyelmen kívül hagyásával soha nem tapasztalt, költséges és potenciálisan kezelhetetlen következményekkel számolhatunk. Ugyanakkor az aktuális helyzetben egyszerre vehetjük fel a harcot az éghajlatváltozással, az energiaellátás biztonságával és a gazdasági visszaesssel kapcsolatos kihívások ellen. Az éghajlatváltozás kezeléséhez jelentős magán- és állami beruházásokra lesz szükség, amelyek biztosítják az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való átállást, a növekedés és a munkahelyteremtés számára új lehetőségeket nyitnak meg és elősegítik a fenntartható fejlődést. Az egész világon a kormányok olyan óriási beruházási programokat jelentenek be, amelyek az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó beruházásokat részesítik előnyben, megerősítik az innovációt és a gazdasági növekedést, valamint fokozzák az energiaellátás biztonságát: ennek legutóbbi példája a közelmúltban elfogadott európai gazdaságélénkítési terv. A pénzügyi válság kezelését célzó fellépések nyomán nagyobb lehet az esély arra, hogy sikerül az átlaghőmérséklet-növekedést 2°C alatt tartani.

Nemzetközi szinten a 2007-es bali cselekvési terv elindított egy folyamatot, amelynek célja, hogy a 2009 decemberében Koppenhágában tartandó ENSZ-konferencia keretében a 2012 utáni időszakra vonatkozó új nemzetközi éghajlatváltozási megállapodás jöjjön létre. A megállapodás keretében az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése érdekében konkrét új célkitűzéseket és fellépéseket kell meghatározni és meg kell teremteni a fenntartható fejlődés alapjait azzal, hogy megerősítjük az egyes országoknak az elkerülhetetlen éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességét, amivel innovációt és gazdasági növekedést idézhetünk elő, csökkenthetjük a szegénységet és hozzáférést biztosíthatunk a fenntartható energetikai szolgáltatásokhoz (a „közös látásmód”). A 2008 decemberében Poznanban tartott ENSZ-konferenciát követően a tárgyalások nagyobb lendületet vettek.

Nemzeti szinten mind a fejlett, mind pedig a fejlődő országok hathatósabb erőfeszítéseket tesznek. Folyik a célkitűzések meghatározása, illetve a szén-dioxid-kibocsátási piac létrehozása. Decemberben az EU elfogadta az igen ambiciózus éghajlatváltozási és energiacsomagot, amely végrehajtja az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának az 1990-es szinthez képest legalább 20%-os csökkentésére irányuló egyoldalú közösségi kötelezettségvállalás 2020-ra előírányzott teljesítését és kiterjeszti és továbbfejleszti az EU

kibocsátás-kereskedelmi rendszerét (EU ETS). Az Egyesült Államok új kormánya az éghajlatváltozás problémáját politikai prioritásként kezeli. Ezzel egy időben Ausztrália is bejelentette középtávú éghajlatváltozási kötelezettségvállalásait, amelyek között fontos szerephez jut a kibocsátás-kereskedelmi rendszer. Ezekből a kereskedelmi rendszerekből fejlődhet ki a valóban globális szén-dioxid-kibocsátási piac.

3. CÉLKITŰZÉSEK ÉS FELLÉPÉSEK

Az átlaghőmérséklet-növekedés 2°C alatt tartására csak akkor lehet valós esély, ha az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása 2050-ig az 1990-es szint 50%-a alá esik vissza. Ezen túlmenően az üvegházhatást okozó gázok globális kibocsátásának – a földhasználatból, a földhasználat változásából és az erdőgazdálkodásból eredő kibocsátást nem számítva – 2020 előtt tetőznie kell. A fejlett országoknak élen kell járniuk ennek a globális célkitűzésnek az elérésében és demonstrálniuk kell, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság járható út és anyagi szempontból is kedvező. A fejlődő országok jelentős hozzájárulása, különösen a gazdasági szempontból fejlettebbeké, szintén alapvető fontosságú, hiszen közülük sokan rendkívül gyorsan jelentős kibocsátókká léphetnek elő. Ebből a célból az együttműködést jelentősen fokozni kell, így biztosítva a szükséges kapacitást, technológiát és finanszírozást.

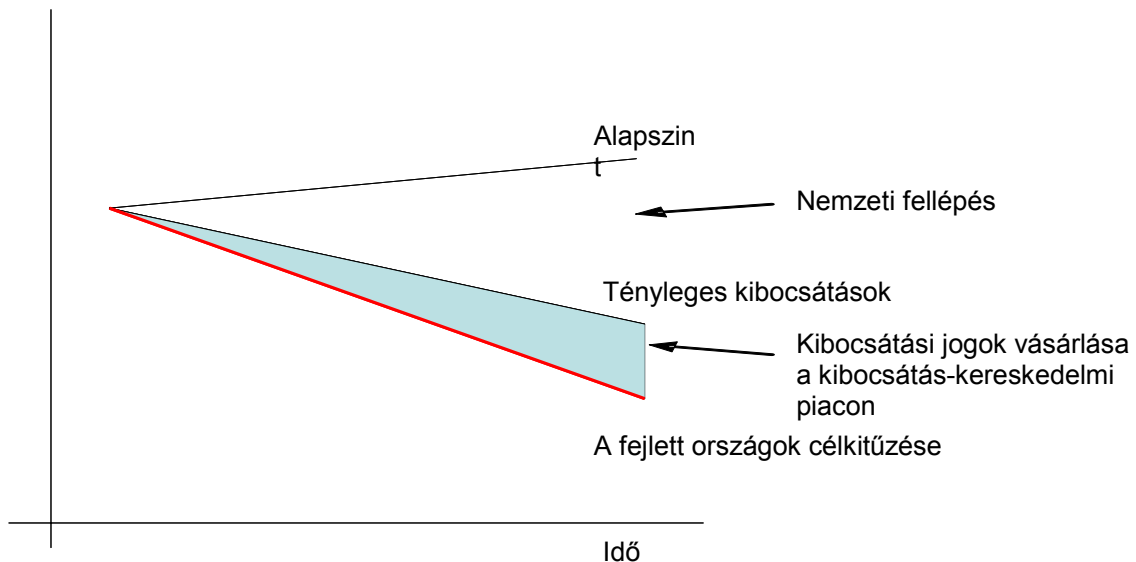
3.1. Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó, a fejlett országok esetében alkalmazandó új célkitűzések

A koppenhágai megállapodásban a fejlett országokra vonatkozóan további, a gazdaság egészére vonatkozó kibocsátás-csökkentési kötelezettségvállalásokat kell meghatározni. Az EU jó példával járva elől vállalta, hogy a többi országtól függetlenül 2020-ig az 1990-es szintekhez képest 20%-kal csökkenti kibocsátásait. A 2012 utáni időszakot tekintve nincs olyan ország vagy országcsoport, amely ennél ambiciózusabb kötelezettségvállalást tett volna. Az EU még ennél is messzebb menve akár 30%-os csökkentési célkitűzést is hajlandó vállalni, ha egy ambiciózus és átfogó nemzetközi megállapodás keretében a többi fejlett ország ezzel összemérhető csökkentést vállal és a gazdasági szempontból fejlettebb fejlődő országok is felelősségükhöz és lehetőségeikhez mérten megfelelő vállalásokat tesznek.

Az EU javaslatának értelmében a fejlett országok csoportjának a 2°C-os célkitűzéssel összhangban lévő mennyiséggel kell csökkentenie kibocsátásait. Az éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport (Intergovernmental Panel on Climate Change — IPCC) által kiadott negyedik értékelő jelentés szerint ehhez a fejlett országoknak 2020-ig 25–40%-kal, 2050-ig pedig 80–95%-kal kellene csökkenteniük kibocsátásaikat. A fejlett országoknak csökkentési célkitűzéseiket el kell tudniuk érni részben a nemzeti szinten megvalósított fellépéseken keresztül, részben a fejlődő országoktól vásárolt kibocsátási egységek révén megvalósuló kibocsátás-csökkentéssel (lásd az 1. ábrát).

1. ábra A fejlett országok kibocsátásai

Üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának szintje

A fejlett országok együttes célkitűzését igazságos és azonos mértékű erőfeszítést igénylő módon kell elosztani. Elsősorban a következő paramétereket kell figyelembe venni:

- egy főre eső GDP: ez tükrözi, hogy az adott ország a nemzeti kibocsátás csökkentése érdekében képes-e anyagi áldozathozatalra, illetve arra, hogy a fejlődő országoktól kibocsátási egységet vásároljon;
- a GDP egy egységére jutó, üvegházhatást okozó gázkibocsátás: ez jelzi az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó nemzeti potenciált;
- az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 1990 és 2005 közötti alakulása: ebben megjelenik a kibocsátás-csökkentésre irányuló korai erőfeszítés;
- az 1990 és 2005 közötti időszakot jellemző népességműutatók változásai: ennek köszönhetően figyelembe lehet venni a lakosság száma és az üvegházhatást okozó gázkibocsátás összmenyisége közötti összefüggéseket.

A Kiotói Jegyzőkönyv keretében elfogadott referenciaévet, 1990-et kell történelmi referenciapontként használni a 2012 utáni időszakban a globális kibocsátás-csökkentési erőfeszítéshez való további hozzájárulás kiszámítása során. A fejlett országok csoportjának összesített erőfeszítésével 2020-ig az 1990-es szintnél 30%-kal alacsonyabb értékeket kell elérni. Az egyes országok jövőbeli kibocsátási célkitűzéseinek meghatározásakor a pontosabb statisztikai adatok hozzáférhetősége miatt a közelmúlt statisztikái is felhasználhatók, az EU is így járt el az éghajlatváltozással és az energiával kapcsolatos csomag kidolgozásakor, amelyben a 2005-ös évet vették alapul. Ez azonban nem vezethet a kibocsátás-csökkentési erőfeszítések gyengüléséhez.

Nem engedhető meg, hogy a kibocsátás csökkentésére irányuló kötelező erejű vállalások csak a Kiotói Jegyzőkönyv értelmében már vállalásokat tett országokat érintsék. A koppenhágai megállapodás keretében kibocsátás-csökkentési kötelezettségvállalásokat kell megállapítani legalább az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményének (UNFCCC) I. mellékletében

szereplő valamennyi ország, valamennyi OECD-ország és az EU valamennyi jelenlegi tagállama, az EU tagjelölt államok és a potenciális tagjelöltek számára.

A 2012 utáni időszakra vonatkozó célkitűzések meghatározásakor figyelembe kell venni a 2012 előtti időszakból esetlegesen fennmaradó fel nem használt kibocsátási jogokat annak biztosítása érdekében, hogy a 2012 utáni időszakban a 30%-os célkitűzést tényleges csökkentéssel sikerüljön elérni. Ehhez hasonlóan a földhasználattal, a földhasználat változásával és az erdőgazdálkodással kapcsolatos szabályok nem lehetetleníthetik el a 30%-os célkitűzés környezetvédelmi integritását. Javítani kell a csökkentések nyomon követését, a vonatkozó jelentéstételt és ellenőrzéseket, valamint az éghajlat-politikát érintő rendszeres, szakmabeliek által végzett felülvizsgálatot.

3.2. Milyen fellépésekkel fékezhető meg a fejlődő országokban tapasztalható egyre növekvő, üvegházhatást okozó gázkibocsátás

Egyre nyilvánvalóbb, hogy az éghajlatváltozás legsúlyosabb következményei a fejlődő országokban várhatóak, ahol áradásokkal, aszályal és erdőirtásokkal kell szembenézni. Ennek megfelelően ugyan a kibocsátás csökkentése terén, különösen a közeljövőben, továbbra is a fejlett országoknak kell élen járniuk, de a fejlődő országok érdeke is, hogy hozzájárulást tegyenek az átlaghőmérséklet-emelkedés 2°C alatt tartásához.

A fejlődő országok üvegházhatást okozó gázkibocsátása gyorsan növekszik és ha nem teszünk lépéseket, hatásuk kioltja a fejlett országok által a saját üvegházhatást okozó gázkibocsátásuk csökkentése érdekében tett erőfeszítéseket. Egy nemrégiben közzétett tudományos jelentés szerint a 2°C-os célkitűzés elérése érdekében a fejlődő országok csoportjának nemzeti szinten megfelelő intézkedéseken keresztül 2020-ig 15–30%-kal a referenciaszint alá kell csökkenteniük az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának növekedését. Ezek a becslések nem veszik figyelembe azoknak a csökkentéseknek a hatását, amelyek eredményeként széndioxid-kibocsátási egységeket ruháznak át a fejlett országokra (lásd a 2. ábrát). Az említett megfelelő intézkedések között szerepelnie kell a trópusi erdők kivágásából származó kibocsátások gyors ütemű csökkenésének. 2020-ig a trópusi erdők irtását a jelenlegi mértékhez képest legalább 50%-kal kell csökkenteni, 2030-ig pedig meg kell állítani a globális erdőszűltségi csökkenését.

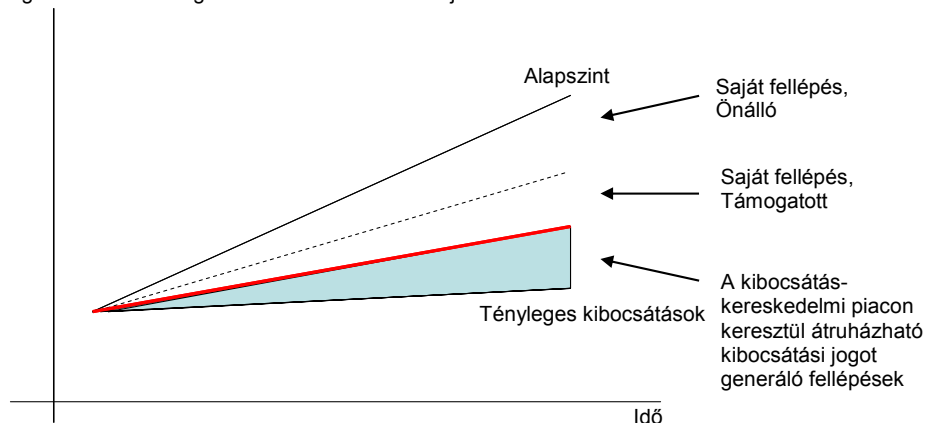
Az egyes fejlődő országok eltérő körülményei és fejlettségi szintje miatt differenciált fellépéseket és különböző nagyságrendű célkitűzéseket kell meghatározni. Ezt a nemzeti éghajlatváltozási stratégiákra építve lehet elérni. Az elmúlt néhány év során sok fejlődő ország, többek között Kína, India, Dél-Afrika és Brazília dolgozott ki a fejlesztés keretében végrehajtandó nemzeti hatásmérséklő stratégiát. Ebben az évben az említett országok, illetve más, gazdaságilag erősebb fejlődő országok esetében aktuálissá válik a stratégia frissítése, amelynek keretében meghatározzák a 2020-ig elérendő eredményeket.

A koppenhágai megállapodás alapján minden fejlődő országnak, kivéve a legkevésbé fejletteket, kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy 2011-ig alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó fejlesztési stratégiát fogad el. E stratégiák keretében meg kell határozni az adott ország számára megfelelő hatásmérséklő intézkedések végrehajtásával megvalósítandó kibocsátás-csökkentés elérése érdekében követendő utat, a hatásmérséklési intézkedéseknek ki kell terjedniük a kibocsátásért felelős főbb ágazatokra, különösen az energiatermelésre, a közlekedésre, a főbb energiaintenzív iparágakra, és amennyiben jelentős szerepet töltenek be, az erdőgazdálkodásra és a mezőgazdaságra is. A stratégiák keretében meg kell határozni a többletköltségekkel járó azon javasolt intézkedéseket, amelyek költségét az ország maga nem

képes finanszírozni és így támogatásra szorul. A megalapozott és ellenőrizhető alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó fejlesztési stratégia előfeltétel a hatásmérséklő tevékenységhez nyújtandó nemzetközi támogatás igénybevételéhez. A finanszírozás biztosításán túl több fejlődő országban elengedhetetlen a kapacitásépítés megerősítése annak érdekében, hogy a szóban forgó országok elő tudják készíteni és végre tudják hajtani az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó fejlesztési stratégiáikat.

2. ábra A fejlődő országok kibocsátásai

Üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának szintje

A kellően nagyra törő célkitűzések meghatározása érdekében a konkrét stratégiákkal kapcsolatos tárgyalások, a fellépési javaslatok és a támogatások független műszaki elemzés alapján valósulnak meg. A hatásmérséklés céljára alkalmazható lehetőségek elemzésének és fejlesztésének eszközeként ágazati alapú megközelítést lehet alkalmazni, figyelembe véve a magánszektor által rendelkezésre bocsátott műszaki információkat. Az új „hatásmérséklés-támogatási segítő mechanizmus” fórumot biztosít arra, hogy egy műszaki felmérést követően a javasolt intézkedésekhez megfelelő bilaterális és multilaterális támogatási mechanizmusokat találjanak. Azt is fel kell mérnie, hogy a tervben szereplő célkitűzések általános szintje összhangban áll-e az adott ország fellépési képességével és elérhető-e általuk a referenciaszinthez képest a fejlődő országok csoportja számára megállapított kibocsátás-csökkentési cél. Szükség esetén pedig meg kell vizsgálni egy ambiciózusabb célkitűzés meghatározásának lehetőségét.

A fejlődő országok által megvalósított fellépéseket nemzetközi nyilvántartásba kell bevezetni. Az említett nyilvántartásban fel kell tüntetni a megvalósított fellépéseket és az azokból következő hatásmérséklő eredményeket, mindehhez pedig átlátható és megbízható mérési, jelentéstételi és ellenőrzési eljárásokat kell alkalmazni. Az ENSZ éghajlatváltozási konferenciájának résztvevői áttekintik a fejlődő országok csoportja által a hatásmérséklés érdekében tett erőfeszítéseket és adott esetben felkérhetik a fejlődő országokat hatásmérséklési erőfeszítéseik fokozására, a fejlett országokat pedig a támogatás növelésére hívhatják fel.

3.3. A nemzetközi légi közlekedésből, a tengeri közlekedésből és a fluorozott gázokból származó kibocsátások kezelése

Nemzetközi légiközlekedés és tengeri közlekedés

A nemzetközi légi közlekedés és tengeri közlekedés nagy mennyiségben és egyre növekvő ütemben juttat a légkörbe üvegházhatást okozó gázokat, de ezeket a kibocsátókat az

éghajlatváltozással kapcsolatos nemzetközi tárgyalások során eddig nem vették számításba, noha a Bizottság meggyőződése szerint ezeket az ágazatokat sem szabad figyelmen kívül hagyni.

Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményében (UNFCCC) – amely a koppenhágai megállapodás részét képezné – olyan célkitűzéseket kell meghatározni, amelyeknek köszönhetően az említett ágazatok éghajlatra gyakorolt hatása 2020-ig a 2005-ben mért szint alá csökken, 2050-re pedig jelentősen alatta marad az 1990-es szintnek. A nemzetközi légi közlekedés és tengeri közlekedés globális jellege miatt az éghajlatra gyakorolt hatásukat csak globális szintű intézkedésekkel lehet csökkenteni. A Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet (ICAO) és a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet (IMO) felelős azért, hogy 2010 végéig sikerüljön előmozdítani az ilyen jellegű globális intézkedések kidolgozását és elfogadását. A piaci alapú intézkedések, beleértve a kibocsátás-kereskedelmet is, költséghatékony kibocsátás-csökkentést tesznek lehetővé. A kibocsátás csökkentése érdekében megvalósított fellépések esetében figyelembe kell venni az elzárt régiókat, a távoli szigeteket és a legkevésbé fejlett országokat érintő nettó értelemben esetlegesen negatív hatásokat. Amennyiben 2010 végéig nem sikerül megállapodást elérni az ICAO és az IMO keretein belül, a nemzetközi légi közlekedésből és tengeri közlekedésből származó kibocsátásokat a koppenhágai megállapodás alapján az egyes nemzeti összkibocsátás terhére kell elszámolni, amellyel a fejlett országok részéről hasonló végeredménnyel járó fellépés valósul meg.

Az EU a légi közlekedésből származó szén-dioxid-kibocsátásokat belefoglalta a kibocsátás-kereskedelmi rendszerbe. A tengeri közlekedés vonatkozásában jelenleg több piaci alapú intézkedés vizsgálata folyik. Amennyiben nem sikerül az ebből az ágazatból származó üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentését hatékony globális szabályok elfogadásán keresztül megvalósítani, az EU-nak saját hatáskörben kell intézkedéseket végrehajtania.

A fluorozott gázok problémájának kezelése

A HCFC-knek a montreali jegyzőkönyv alapján történő gyorsított ütemű kivonása a következő évtized alatt a HFC-kibocsátás gyors ütemű növekedését eredményezheti, ezek közül több pedig az üvegházhatást okozó gázok csoportjába tartozik. A koppenhágai megállapodásban szerepelnie kell a HFC-kibocsátás csökkentésére vonatkozó nemzetközi megállapodásnak. Ez az éghajlatváltozás szempontjából kisebb hatással járó HFC-k és HFC-mentes alternatívák kidolgozására irányuló kutatások fokozására ösztönzi majd az ipart.

4. AZ ALACSONY SZÉN-DIOXID-KIBOCSÁTÁSÚ GAZDASÁG LÉTREHOZÁSI ÉS ADAPTÁCIÓS KÖLTSÉGEI

Az átfogó koppenhágai megállapodáshoz a végrehajtást lehetővé tevő megfelelő pénzügyi forrásokat kell hozzáférhetővé tenni. Különösen a jelenlegi gazdasági helyzetben fontos, hogy a koppenhágai megállapodás keretében kitűzött éghajlatváltozással kapcsolatos célokat költséghatékony módon kell megvalósítani. A Bizottság által végzett elemzés azt mutatja, hogy egy hatékony globális szén-dioxidkibocsátás-kereskedelmi rendszer nagyban csökkentheti a költségeket mind a fejlett, mind pedig a fejlődő országokban, de ehhez jelentősen meg kell növelni, át kell irányítani és optimalizálni kell a finanszírozási forrásokat és a beruházásokat. Az éghajlatváltozással kapcsolatos problémák megoldására tett erőfeszítések támogatására létrehozandó nemzetközi finanszírozási rendszert átlátható módon kell irányítani, maximálisra növelve ezzel annak hatékonyságát, helytállóságát, hatásosságát, méltányosságát, elszámoltathatóságát, koherenciáját és tervezhetőségét. A koppenhágai

megállapodás keretében megállapított finanszírozási prioritásoknak teljesítményalapú ösztönzőkön keresztül a fejlődő országokban végrehajtott hatékony hatásmérséklő és adaptációs fellépésekre kell koncentrálniuk. A potenciális finanszírozási források között szerepelnek a magán és állami finanszírozási lehetőségek, illetve a nemzetközi, bilaterális és multilaterális erőfeszítéssel kialakított hitelfelvételi lehetőségek. Az EU mind közösségi, mind pedig tagállami szinten tesz majd hozzájárulásokat. Az éghajlatváltozás elleni küzdelem érdekében létrehozott finanszírozási eszközöknek és intézményeknek koherensnek kell lenniük és ki kell egészíteniük a már meglévő nemzetközi szerveket és pénzügyi konstrukciókat, valamint figyelembe kell venniük a nekik szánt szereppel és felelősségi körökkel kapcsolatban jelenleg folyó vitát.

4.1. A kibocsátás-csökkentés finanszírozása

Globális szinten

A globális kibocsátások csökkentése érdekében végrehajtott beruházásokat évről évre növelni kell. A Közös Kutatóközpont és más független intézetek által nemrégiben végzett kutatások szerint 2020-ig 175 milliárd eurós globális nettó többletberuházásra lesz szükség. A becslések szerint ennek több mint a felét a fejlődő országokban kell beruházni, többek között az erdőgazdálkodási ágazatban. Az olyan területeken végzett beruházások, mint az energiahatékonyság és az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák, felpörgetik az innovációt és a növekedést és fokozzák az energiamegtakarítást és az energiaellátás biztonságát. Az erdőirtás mértékének csökkentése érdekében végzett beruházások hozzájárulnak a globális biodiverzitás megóvásához, illetve helyi szinten biztosítják a hosszú távú fenntartható fejlődést. Az említett beruházásokat abból a szempontból is érdemes megvizsgálni, hogy a be nem avatkozás milyen költségekkel járna (a Stern-jelentés szerint ez elérné a globális GDP 5–20%-át).

Fejlődő országok

Az alacsony szén-dioxid-kibocsátásra irányuló nemzeti fejlesztési stratégiák keretében további nettó beruházási költségekkel kell számolni hatásmérséklés céljára, illetve az ilyen jellegű beruházások hatását pénzügyi szempontból életképes és a hatásmérséklésre irányuló szakpolitikai lehetőségekkel kell fokozni.

A fejlődő országok számára a következő finanszírozási források állnak rendelkezésre:

- **Nemzeti:** 2020-ig az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó nemzeti fejlesztési stratégiák elenyésző többletköltséggel járnak vagy középtávon akár nettó nyereséget termelnek, de indító beruházást igényelnek. A becslések szerint például az energiaágazatban elérendő kibocsátás-csökkentés több mint felét energiahatékonysági intézkedésekkel is el lehetne érni. Az említett intézkedések finanszírozását elsősorban a magánszektor és a háztartások által biztosított forrásokból kell megoldani, amelyhez támogatást biztosíthatnak a kormányzat által végrehajtott szakpolitikai intézkedések. Ez jelentős nemzeti beruházásokat generál majd és felpörgeti az energiaellátás szempontjából biztonságos gazdasági növekedést. A nemzetközi hitelprogramok segítségével pedig megnyílhatnak a nemzetközi magántőkeforrások is.
- **Külső:** Az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó nemzeti fejlesztési stratégiák keretében olyan hatásmérséklési célú fellépéseket kell meghatározni, amelyek túlmutatnak az alacsony költségigényű/rovid távú nettó haszonnal járó

lehetőségeken, és amelyek megvalósításához az adott fejlődő ország nemzeti lehetőségeit meghaladó mértékű finanszírozás szükséges. Az ilyen beruházások kapcsán felmerülő többletköltségek támogatását a rendelkezésre álló források és innovatív finanszírozási mechanizmusok teljes skálájának igénybevételével kell megoldani, ezek közé tartoznak az állami finanszírozási források és a szén-dioxid-kibocsátás csökkentését célzó nemzetközi hitelfelvételi mechanizmusok. A becslések szerint ezekből a hitelfelvételi mechanizmusokból a fejlődő országokban szükséges többletberuházások egyharmada vagy annál is nagyobb hányada biztosítható.

4.2. Az elkerülhetetlen éghajlatváltozás kezelése és az ehhez való alkalmazkodás finanszírozása

A koppenhágai megállapodásban ki kell dolgozni az alkalmazkodás érdekében megvalósítandó fellépések keretét, többek között az alábbi elemekre kitérve:

- Az alkalmazkodás mindenkit érintő szükségszerűsége: Ennek megvalósításában támogatni kell a legsérülékenyebb és legszegényebb csoportokat. Csak úgy lehet elkerülni a rendkívül költséges károkat, ha kellő időben megpróbálunk azokra felkészülni és meghozzuk a megfelelő adaptációs intézkedéseket.
- Kötelezettségvállalás arra nézve, hogy az adaptáció szisztematikusan beépül a nemzeti stratégiákba: Az ezzel kapcsolatos felelősségen osztoznia kell a fejlett és a fejlődő országoknak.
- Az adaptációs stratégiák meghatározásához és végrehajtásához alkalmazott eszközök fejlesztése, beleértve az adaptációs módszereket és technológiákat, a kapacitásépítést és az UNFCCC folyamatnak az érintett felek, köztük a nemzetközi szervezetek mobilizációján keresztüli megerősítését, valamint a kockázatkezeléssel/katasztrófa-kockázat csökkentéssel kapcsolatban megvalósított koordináltabb megközelítés alkalmazását.

A szakértelem összevonása érdekében az EU-nak javasolnia kellene, hogy az UNFCCC keretében hozzanak létre egy adaptációs technikai bizottságot. Minden ország számára elő kell írni egy átfogó nemzeti adaptációs stratégia kidolgozását. Az igazán hatékony adaptációs politika keretében túl kell lépni a sürgős és azonnali megoldást igénylő adaptációs szükségletek kezelésén. A projekt alapú megközelítésről át kell állni arra, hogy az adaptáció hosszabb távú stratégiai módon belekerüljön az adott ország szélesebb értelemben vett tervezési és fejlesztési stratégiájába. Ezzel kapcsolatban hasznos lehet áttekinteni az éghajlatváltozás elleni globális szövetség (Global Climate Change Alliance – GCCA) keretében összegyűlt tapasztalatokat. Pénzügyi és technológiai segítséget kell nyújtani a leginkább sérülékeny országoknak, különösen a legkevésbé fejlett országoknak és a fejlődő kis szigetországoknak.

A leginkább sérülékeny országokban szükségessé váló kapacitásépítés és prioritást élvező fellépések költségei nagy mértékben fedezhetők a jelenlegi adaptációs alapból. Annak ellenére, hogy nagy eltéréseket mutatnak az adaptáció várható többletköltségeivel kapcsolatos becslések, bizonyos, hogy az adaptációs alap nem lesz képes kielégíteni valamennyi fejlődő ország adaptációs támogatási igényét. Ebből következően az adaptációs igények kielégítésére innovatív finanszírozási forrásokat kell felhasználni. A hatásmérsékléshez hasonlóan a finanszírozási lehetőségeket a tényleges beruházáshoz kell igazítani. Az UNFCCC titkársága által végzett becslések szerint valamennyi fejlődő ország összes adaptációs költsége 2030-ra

évi 23–54 milliárd euró között mozoghat. A megelőző intézkedések közül sok nettó gazdasági nyereséget is termelhet, például az azokon a területeken végrehajtott vízhasználat-hatékonyság-javítást célzó intézkedések, ahol az előrejelzések szerint vízhiány várható. A katasztrófák okozta veszteségek fedezésére meg kell vizsgálni egy olyan multilaterális biztosítási alap létrehozásának lehetőségét, amely az éghajlatváltozás okozta természeti katasztrófák esetében kiegészítené a jelenlegi finanszírozási mechanizmusokat. Az Európai Bizottság jelenleg is részt vesz ilyen rendszerek tesztelésében.

4.3. A globális kutatás, technológiafejlesztés és demonstráció finanszírozása

Minden gazdasági ágazat és tevékenység esetében jelentős mértékben fokozni kell az alacsony szén-dioxid-kibocsátásra irányuló és az adaptációs technológiákat érintő kutatást, fejlesztést és demonstrációt. Ennek során az alacsony szén-dioxid-kibocsátásra irányuló nemzeti fejlesztési stratégiákban meghatározott szükségletekre és a hatásmérséklés-támogatási segítőmechanizmus által végzett kármegállapításokra kell alapozni, de részét képezheti kapacitásépítés, tudományos és technológiai célú együttműködés, a környezetbarát termékek és szolgáltatások piacra jutását akadályozó tényezők felszámolása és hatékonyabb globális kutatáskoordináció is.

A fent említett valamennyi tevékenység esetében kiegészítő állami finanszírozásra lesz szükség. Világviszonylatban kívánatos volna 2012-ig legalább megkészserezni az energiával kapcsolatos kutatási, fejlesztési és demonstrációs tevékenységeket, 2020-ra pedig célszerű volna azoknak a jelenlegi szinthez viszonyított megnégyszerezése, sokkal nagyobb hangsúlyt helyezve az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiákra, különösen pedig a megújuló energiaforrásokra. Ehhez hasonlóan meg kell erősíteni az éghajlatváltozás hatásaival, a szükséges adaptációval és az egyéb hatásmérséklő lehetőségekkel kapcsolatos nemzetközi szintű kutatásokat. Az ezzel kapcsolatos kötelezettségvállalás a koppenhágai megállapodás elválaszthatatlan részét kell, hogy képezze. A Bizottságnak a tagállamokkal együtt kell dolgoznia annak érdekében, hogy koherens módon segítse elő az éghajlatváltozással kapcsolatos minden ágazatot érintő valamennyi kutatást, így az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiákat is érintő nemzetközi tudományos és technológiai együttműködést.

A stratégiai szempontból fontos, alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák fejlesztésének és beindításának felgyorsítása érdekében az EU az ún. európai stratégiai energiatechnológiai terv (SET-terv) végrehajtásába kezdett. Az EU tervezi továbbá, hogy a szélesebb értelemben vett európai uniós kutatási, fejlesztési és demonstrációs politika célkitűzéseivel összhangban az európai innovációs és technológiai intézet részeként létrehozza a tudományos és innovációs közösségek egyik első társulását az éghajlatváltozással összefüggő hatásmérséklés és adaptáció vizsgálatára. A felülvizsgált uniós kibocsátás-kereskedelmi rendszer keretében 300 millió engedélyt különítettek el a szén-dioxid-megkötéssel és a szén-dioxid geológiai tárolásával kapcsolatos demonstrációs üzemek felépítését, valamint az innovatív megújuló energiatechnológiák ösztönzését elősegítendő. Ezen túlmenően a Bizottság az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó technológiák finanszírozásáról szóló közleményt készít elő.

Végezetül sokkal több erőfeszítést kell tenni – az oktatás különböző formáin keresztül is – az éghajlat változásával és az ebből következő társadalmi, gazdasági és az ökoszisztémákra gyakorolt hatásokkal kapcsolatos ismeretek elmélyítése érdekében.

4.4. Innovatív nemzetközi finanszírozási források

A fejlett országok állami forrásból származó finanszírozással és a kibocsátás-kereskedelmi rendszerek használatával tesznek hozzájárulást. Az állami forrásból származó pénzügyi hozzájárulásoknak egymással összemérhetőnek kell lenniük, és a szennyező fizet elven és az egyes országok gazdasági teherbíró képességén kell alapulniuk. A hozzájárulások mértékét tárgyalások során kell meghatározni, azok elválaszthatatlan részét képezik a koppenhágai megállapodásnak.

Az innovatív finanszírozási források kialakítására két főbb lehetőséget sikerült feltérképezni. Az első lehetőség keretében egy kölcsönösen elfogadott képlet alapján meg kell határozni a fejlett országok éves pénzügyi kötelezettségvállalását. Az említett képlet épülhet a szennyező fizet elv (azaz a teljes megengedett kibocsátás összege) és a fizetési képesség (azaz GDP/fő) kombinációjára. A második lehetőség értelmében az egyes fejlett országok számára megengedett kibocsátás bizonyos százalékát egy tartalékalapba helyeznék át. Ezeket a kibocsátásokat ezután a kormányok között nemzetközi szinten árverésre bocsátják. Ez a százalékos arány az egy főre jutó bevétel növekedésével párhuzamosan fokozatosan növekedhet.

Az első lehetőség jó tervezhetőséget biztosít a rendelkezésre álló finanszírozás teljes összegének tekintetében. Az egyes országok egyéni alapon növelhetnék a pénzügyi hozzájárulást, a finanszírozás elköltését pedig valamennyi bilaterális és multilaterális csatorna felhasználásával, decentralizált módon hajthatnák végre. Ehhez azonban az éghajlatváltozással összefüggő fellépések kiegészítő állami finanszírozásához megbízható és átlátható nyomon követési, jelentéstételi és ellenőrzési rendszert kell kidolgozni. Annak biztosítása érdekében, hogy az egyes országok teljesítsék a finanszírozási kötelezettségvállalásaikat, a megállapított összeg rendelkezésre bocsátását elmulasztó országoktól az elmaradt összegnek megfelelő mennyiségű kibocsátási jogot tartanának vissza. A második lehetőség keretében a rendelkezésre álló finanszírozás szintje nem feltétlenül lenne tervezhető, mivel a kormányok dönthetnek úgy is, hogy a tiszta fejlesztési mechanizmus keretében rendelkezésre álló kibocsátási jogokat használják fel. Ez az ENSZ szintjén létrehozott központi irányítási struktúrát igényelne az árverési folyamat megszervezéséhez, a finanszírozási prioritások meghatározásához és a pénzeszközöknek a hatásmérséklési és adaptációs intézkedések céljára való eljuttatásához.

Az EU esetében jelentős mennyiségű kiegészítő állami bevétel keletkezik majd az EU ETS keretében rendelkezésre álló jogok árverésre bocsátásából. A két megoldás közül bármelyik kerüljön is kiválasztásra, a tagállamok ennek a bevételnek egy részét felhasználhatják arra, hogy eleget tegyenek a jövőbeli éghajlatváltozási megállapodás szerinti nemzetközi pénzügyi kötelezettségeiknek.

Mindkét eszközt lehet ugyanis kombinálni a nemzetközi légi közlekedés és a tengeri közlekedés által felvetett problémák kezelésére létrehozott globális eszközből származó finanszírozással (pl. az ezekre az ágazatokra alkalmazandó, a globális szén-dioxid-kibocsátás korlátozását és kereskedelmét szolgáló rendszer keretében rendelkezésre álló jogok árverésre bocsátásából származó bevételek).

Meg kell vizsgálni, hogy a fejlődő országok – a legkevésbé fejlett országok és a fejlődő kis szigetországok kivételével – hogyan tudnának idővel és a pénzügyi teherbíró képességükkel arányosan, egyre nagyobb mértékű hozzájárulást tenni.

4.5. A megelőző fellépések finanszírozása

Az új megállapodás elfogadása utáni években a kapacitásépítés kulcsfontosságú szerephez jut, mert ezzel biztosítható a hatékony kibocsátás-csökkentés és adaptáció megvalósításához szükséges intézményi kapacitás kifejlesztése.

A megelőző fellépéseknek köszönhetően zökkenőmentesen valósítható meg az adaptáció és az alacsony szén-dioxid-kibocsátást eredményező gazdaságra való átállás. Az EU-nak meg kellene vizsgálnia egy olyan megelőző (frontloading) mechanizmus kidolgozásának a lehetőségét, amelynek keretében gyors és számottevő finanszírozás nyújtható a leginkább sérülékeny és legszegényebb fejlődő országoknak. Ez a kezdeményezés áthidaló megoldást jelentene a 2010 és a Koppenhágában kidolgozandó új finanszírozási rendszer teljes körű végrehajtása közötti átmeneti időszakra. Egy kötvénykibocsátásra épülő rendszer keretében a javasolt Globális éghajlatfinanszírozó mechanizmus (GCFM) lehetővé tenné az éghajlatváltozással kapcsolatos, prioritást élvező fellépések előzetes finanszírozását. Ezeknek az alapoknak a segítségével azonnal reagálni lehetne a sürgetővé váló adaptációs szükségletekre (például a katasztrófák bekövetkezésével kapcsolatos kockázatok csökkentése). A rendelkezésre álló források egy része felhasználható különösen azoknak a hatásmérséklő tevékenységeknek a támogatására, amelyek szinergiát alakítanak ki a hatásmérséklés és az adaptáció között, például csökkentik az erdőirtások következtében keletkező kibocsátásokat. A GCFM célja évi 1 milliárd euró összegyűjtése a 2010–2014 közötti időszakban, megfelelő tagállami vállalásokkal számolva.

4.6. Az éghajlatváltozás elleni küzdelmet szolgáló nemzetközi finanszírozási lehetőségek irányítása

Mivel nagy a valószínűsége annak, hogy az adaptáció és a hatásmérséklés célját szolgáló finanszírozás több forrásból tevődik össze, javítani kell az ezzel kapcsolatos koordinációt és együttműködést. Az éghajlatváltozás nemzetközi finanszírozásával kapcsolatos magas szintű fórum keretében együttműködési lehetőséget kell biztosítani az állami és a magánszektor, illetve a nemzetközi pénzügyi intézmények kulcsszereplői számára. A fórum rendszeresen felülvizsgálná a rendelkezésre álló finanszírozási forrásokat és a megvalósult kiadásokat, illetve ajánlásokat fogalmazna meg a javítási lehetőségekre vonatkozóan. A fórum a hatásmérséklés-támogatási segítőmechanizmussal szoros együttműködésben fejtené ki tevékenységét.

5. AZ ÜVEGHÁZHATÁST OKOZÓ GÁZOK KIBOCSÁTÁSÁVAL KAPCSOLATOS HATÁSMÉRSÉKLÉS ÉS BEVÉTELEK GENERÁLÁSA A GLOBÁLIS SZÉN-DIOXID-KIBOCSÁTÁSI PIACON

5.1. A szén-dioxid-kibocsátás korlátozását és kereskedelmét szolgáló nemzeti rendszer

A szén-dioxid-kibocsátás korlátozását és kereskedelmét szolgáló nemzeti rendszerek tűnnek jelenleg az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentését célzó, az egyes országok rendelkezésére álló legígéretesebb eszközöknek, különösen a viszonylag jelentős kibocsátók által jellemzett ágazatok esetében. A kibocsátás felső határának megállapítása biztosítja a rendszerek környezetvédelmi hatékonyságát, a kibocsátási jogok kereskedelmére biztosított lehetőség pedig költséghatékonyságot eredményez. A nemzeti kibocsátás-kereskedelmi piacokat össze lehet és össze is kell kapcsolni, így hatékony globális piacot alakítva ki, és csökkentve a hatásmérséklés költségeit. A Koppenhágában megkötendő megállapodás

támogatást biztosíthat a kialakulóban lévő kibocsátás-kereskedelmi piac számára globális és országspecifikus célok megjelölésével.

Az EU ETS, azaz a világon jelenleg legnagyobb szén-dioxid-kibocsátást korlátozó és kereskedelmi rendszer kialakításának köszönhetően az Európai Unió e téren elsőként szerzett tapasztalatot. A rendszert több fejlett ország egyre növekvő érdeklődéssel figyeli. Az ENSZ keretében zajló tárgyalásokkal párhuzamosan az EU-nak elő kellene mozdítania az OECD-országokat magában foglaló, jól működő kibocsátás-kereskedelmi rendszer 2015-ig történő kialakítását, amelyet 2020-ig ki lehetne terjeszteni a gazdaságilag erősebb fejlődő országokra.

E cél irányában kulcsfontosságú lépés lenne, ha az EU a témával kapcsolatos aktív tárgyalásokba kezdene az Amerikai Egyesült Államok új kormányával és az ország jogalkotásban érintett szereplőivel. Obama elnök már jelezte, hogy szándékában áll a szén-dioxid-kibocsátás korlátozását és kereskedelmét szolgáló szigorú nemzeti rendszer kialakítása. A Bizottság egy EU–Egyesült Államok munkacsoport kialakítására fog törekedni, amely a kibocsátás-kereskedelmi piac kidolgozásával kapcsolatos részleteket járhatná körül. Hasonló kétoldalú folyamatokat kell elindítani a többi fejlett ország, illetve a gazdaságilag erősebb fejlődő országok részvételével.

A fejlődő országoknak egyre jelentősebb mértékben hozzá kell járulniuk a globális hatásmérséklési erőfeszítésekhez, és ebből következően idővel olyan, a szén-dioxid-kibocsátás korlátozását és kereskedelmét szolgáló nemzeti rendszereket kell elfogadniuk és végrehajtaniuk, amelyek lehetővé teszik, hogy saját szintjükön hatékonyan lépjenek fel. Az EU-nak elő kell segítenie, hogy az érdeklődő fejlődő országok tapasztalatot szerezhessenek a kibocsátás-kereskedelem terén, különösen pedig a megfelelő irányítási struktúrák és az erős nemzeti intézmények létrehozásában, illetve a kibocsátások nyomon követésére és az azzal kapcsolatos jelentéstételre rendelkezésre álló kapacitásuk fokozása vonatkozásában. Ebben a témában ki kell kérni a magánszektor és egyéb érintettek véleményét.

5.2. Az ENSZ részvételével működő kompenzációs mechanizmusok javítása

A Kiotói Jegyzőkönyv keretében kialakított tiszta fejlesztési mechanizmusnak köszönhetően a fejlődő országok részt tudnak venni a kibocsátás-kereskedelmi piacon. Ez jelenleg projektalapú kompenzációs mechanizmusként működik, amelynek keretében a fejlődő országok olyan kibocsátási jogokat adnak el, amelyek egy adott projekt keretében elért kibocsátás-csökkentésnek felelnek meg. Ezeket a kibocsátási jogokat azután a fejlett országok megvásárolhatják, így téve eleget a nemzeti csökkentési célkitűzéseknek. A tiszta fejlesztési mechanizmus keretében végrehajtott projektek finanszírozást biztosítanak a tiszta technológiák számára, illetve a fejlődő országok éghajlattal kapcsolatos politikáinak végrehajtását támogató kapacitásépítésben vesznek részt.

Annak biztosítása érdekében, hogy az EU kibocsátás-csökkentésének nagyobb része uniós erőfeszítések eredménye legyen, illetve a környezetvédelmi integritás fokozása érdekében az EU ETS mennyiségi és minőségi kritériumok alapján korlátozza a tiszta fejlesztési mechanizmusból származó kibocsátási jogok használatát. Az UNFCCC összefüggésében a tiszta fejlesztési mechanizmus reformra szorul, amelynek keretében csak azok juthatnának kibocsátási jogokhoz, akik tényleges további kibocsátás-csökkentést képesek megvalósítani és hajlandók túllépni a kis költségű megoldási lehetőségeken. Ezen túlmenően a gazdaságilag erősebb fejlődő országok és a rendkívül versenyképes gazdasági ágazatok számára a projekt alapú tiszta fejlesztési mechanizmust fokozatosan meg kell szüntetni és át kell térni a kibocsátási jogok ágazati alapú kereskedelmére. Az ilyen jellegű mechanizmusok a fejlődő országokban nagyon hatékonyan segítik elő az alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó

technológiák kidolgozását és üzembe helyezését, és megnyitják az utat a szén-dioxid-kibocsátás korlátozását és kereskedelmét szolgáló rendszerek bevezetése előtt. A koherens átállás érdekében az EU-nak közös platformot kell kialakítania az Amerikai Egyesült Államokkal és más, a szén-dioxid-kibocsátás korlátozását és kereskedelmét szolgáló rendszereket működtető és a kompenzációs kibocsátási jogok iránti keresletet koordinált módon generáló országokkal.

6. A KOPPENHÁGAI MEGÁLLAPODÁS, MINT A HOSSZÚ TÁVÚ POLITIKÁK ALAPJA

Az EU-nak arra kell törekednie, hogy a koppenhágai megállapodás olyan hosszú távú nemzetközi keretet határozzon meg, amely magasabbra helyezi az általános célkitűzések szintjét, és a tudományos ismeretekre alapozva növeli mind a fejlett, mind pedig a fejlődő országok által tett vállalások mértékét. Az általános előrehaladásnak és a kötelezettségvállalások helytállóságának, illetve a fellépéseknek a rendszeres felülvizsgálata – egy 2016-ban elvégezendő átfogó felülvizsgálattal egyetemben – tehát a megállapodás elválaszthatatlan részét képezi. Ennek alapján felül kell vizsgálni a globális célkitűzéseket, a további középtávú kötelezettségvállalásokat, illetve a fellépéseket és a finanszírozási lehetőségeket összhangba kell hozni a legfrissebb tudományos eredményekkel. Amennyiben a koppenhágai megállapodás 2016-ban elvégezendő átfogó felülvizsgálatának keretében a fejlett és a fejlődő országok által közösen végrehajtott hatásmérséklő erőfeszítések elégtelennek bizonyulnak, az ENSZ éghajlatváltozási konferenciájának új nemzeti célkitűzési szinteket kell megállapítania a következő kötelezettségvállalási periódusra vonatkozóan.

7. KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK ÉS KÖVETKEZTETÉSEK

Az elkövetkező hónapokban az EU-nak minden lehetséges erőforrást mozgósítania kell majd annak érdekében, hogy intenzív párbeszéd és együttműködés alakulhasson ki harmadik országokkal. A 2009-es tárgyalások során az egyik fő kihívás annak biztosítása lesz, hogy a fejlett országok megfelelő és arányos mértékű erőfeszítést tegyenek, amellett, hogy a fejlődő országok a fejlett országok támogatása mellett szintén jelentőségteljes hozzájárulást vállaljanak. Ez elengedhetetlen az általános környezetvédelmi hatékonyság elérése, illetve a versenyképességgel kapcsolatos aggodalmak megszüntetése céljából. Az UNFCCC-folyamat keretében kialakított kétoldalú kapcsolatok, a soron következő G8 csúcstalálkozók, a világ legjelentősebb gazdaságai közötti tárgyalások folytatása és az EU és a főbb harmadik országok közötti kétoldalú tárgyalások során meg kell vizsgálni, hogy a fejlett és a fejlődő országok milyen konkrét hozzájárulásokat tehetnek a koppenhágai megállapodásban szereplő célkitűzésekhez. Az említett tárgyalások eredményeként a fejlett országoknak kellőképpen ambiciózus kibocsátás-csökkentési célkitűzéseket kell vállalniuk, a gazdaságilag erősebb fejlődő országoknak pedig ambiciózus, az alacsony szén-dioxid-kibocsátásra irányuló fejlesztési stratégiákat kell kidolgozniuk, vagy e stratégiák keretében jelentőségteljes fellépéseket kell vállalniuk. Az említett folyamatokhoz való uniós hozzájárulásról az Európai Tanács 2009 márciusában tartandó ülésén kell tárgyalni.

Az EU-nak tehát a következők érdekében kellene lépéseket tennie:

1. Arra vonatkozó elkötelezettségének megerősítése, hogy 2009 decemberében ambiciózus és átfogó nemzetközi megállapodás megkötésére kerüljön sor Koppenhágában;

2. Tárgyalások folytatása a többi fejlett országgal az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentését célzó célkitűzésekről annak érdekében, hogy a résztvevő országok az ebben a közleményben szereplő kritériumok alapján arányos mértékű erőfeszítésre kényszerüljenek, és 2020-ra az 1990-es szintekhez képest 30%-os kibocsátás-csökkentést érjenek el.
3. A fejlődő országokkal, különösen a gazdaságilag erősebbekkel folytatandó tárgyalások annak érdekében, hogy ez utóbbiak olyan fellépések végrehajtásába kezdjenek, amelyek eredményeként 2020-ra a változatlan feltételek mellett várható szintnél 15–30%-kal alacsonyabb kollektív kibocsátási szintet sikerül elérniük.
4. Annak elismerése, hogy az átlaghőmérséklet emelkedése csak akkor tartható a 2°C-os szint alatt, ha jelentős pénzügyi erőforrásokat mozgósítunk a kibocsátás-csökkentés és az adaptáció céljára, ugyanakkor szem előtt kell tartani, hogy az említett erőfeszítések ösztönzőleg hatnak az innovációra, a gazdasági növekedésre és hosszú távú fenntartható fejlődést eredményeznek. Annak kifejezése, hogy az EU hajlandó a fejlődő országok által végrehajtandó fellépések támogatására szolgáló jelentős pénzügyi hozzájárulást tenni, különösen a leginkább veszélyeztetett és a legszegényebb országok számára, például a Globális éghajlatfinanszírozó mechanizmus keretében.
5. Javaslat az Egyesült Államokkal és más fejlett országokkal kialakítandó kétoldalú partnerségre, amelynek keretében a felek megoszthatják egymással a nemzeti kibocsátás-kereskedelmi rendszerek kialakítása során szerzett tapasztalataikat és elősegíthetik az OECD-országokra kiterjedő, jól működő kibocsátás-kereskedelmi rendszer 2015-ig történő kialakítását. Ezt a piacot 2020-ig ki kell terjeszteni a gazdaságilag erősebb fejlődő országokra is.

A Bizottság felkéri a Tanácsot a fenti következtetések jóváhagyására, illetve az ebben a közleményben felvázolt főbb irányvonalak tudomásulvételére. A Bizottság készen áll a témával kapcsolatos Tanácson belüli tárgyalások folytatására, és a megfelelő javaslatok kidolgozására.